

Heel Hollandsch

Ieder land heeft zo zijn eigen tradities en gebruiken, maar wat is nou echt Nederlands? Drop? Stroopwafels? Vieren ze in andere landen ook koningsdag? De kinderen spelen en praten over Nederlandse cultuuruitingen.

Opdracht: Maak een presentatie waarin Nederlandse tradities en gebruiken centraal staan.

Doelen

- ◆ In deze les onderzoeken we Nederlandse gebruiken en tradities en sluiten hiermee bij kerndoelen 36 en 56.
- ◆ De leerling weet wat gebaren zijn en gebruikt gebaren om het spel te ondersteunen.
- ◆ De leerling weet dat je bij pantomime een rol uitbeeldt zonder gebruik van geluid en spullen. De leerling kan een eenvoudige presentatie maken met pantomime.
- ◆ De leerling oefent met het onder woorden brengen van spelideeën en het combineren van een eigen spelidee met dat van een ander.

Materiaal

Je hebt nodig:

Je hebt niets nodig.

Bijzonderheden:

- Knip de kaartjes van de bijlage uit en bepaal of je alleen de WAAR, alleen de WAT of beide categorieën aanbiedt in de leskern.
- Kies wat je aanbiedt voor **niet meer dan vijf werkgroepen**, er zijn meer mogelijkheden zodat je kan aansluiten bij je groep.

De les in fases

Oriënteren

1. Toon het beeldmateriaal van de bouwsteen betekenis en bespreek het kort. Stel vragen als:
  - Wat is er echt Nederlands aan deze foto? [mensen vinden het weer in Nederland soms erg regenachtig, en we klagen graag over het weer]
  - Wat maakt deze foto oer Nederlands? [Oranje is de landkleur van Nederland, en Nederland staat bekend om zijn enthousiast verklede voetbalfans]
  - Waarom vinden toeristen grachten typisch Nederlands? [Weinig landen hebben grachten, Nederland heel veel. Die zijn gemaakt zodat mensen spullen konden vervoeren om te verkopen].
  - Zijn molens typisch Nederlands? [Ja maar het is geen Nederlandse uitvinding. Omdat molens op wind en water draaien en in Nederland veel water stroomt en wind waait vinden mensen de molen echt bij Nederland horen].
2. Leg de werkwijze uit. Toon het filmpje of herhaal mondeling met de leerlingen de inhoud en de aandachtspunten.
3. Je kunt ook ter illustratie een stukje voordoen.
4. Speel in pantomime dat je kaas schaaft en op een boterham doet.
5. Bespreek het vormdoel of de vormdoelen. Gebruik wanneer nodig de filmpjes. Herhaal in ieder geval de inhoud en de aandachtspunten. Hang de pictogrammen van de besproken aandachtspunten straks op in het speellokaal.

Onderzoeken

Warming up

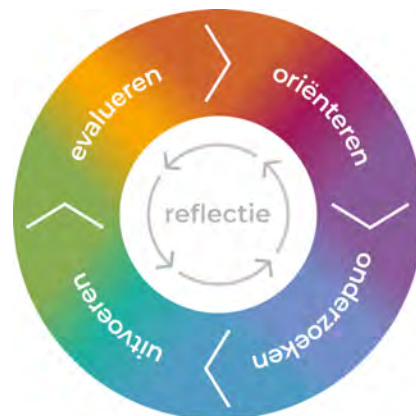
1. Klassikaal: de groep staat verspreid in het lokaal.
Instructie: *Je krijgt straks spelopdrachten, voer die uit zonder contact te maken met een klasgenoot.*
Spelopdrachten:
  - prak je aardappels met een vork
  - eet beschuit met muisjes
  - plant een tulpenbol en geef hem water
  - doe je paraplu open in de wind
  - loop op klompen
  - loop door het wad (modder) en het water stijgt.Geef de kinderen even de tijd om iedere spelopdracht uit te voeren voordat je de volgende geeft.
2. In tweetallen: de groep zit in tweetallen in het lokaal op de grond.
Instructie: *Je bespreekt straks met je klasgenoot wat jullie typisch Nederlands vinden. Wat doen we hier nou dat in andere landen niet wordt gedaan? Ga naar een ander tweetal en beeld zonder geluid te maken uit wat jullie hebben afgesproken. Het andere tweetal mag raden als jullie stoppen met spelen. Na het raden wisselen jullie en kijken jullie naar het andere tweetal, raad wat zij uitbeelden.*
De kinderen kiezen verder zelf hun Hollandse gebruiken en tradities gaan door met spelen en raden in tweetallen totdat je aangeeft dat ze aan de kant mogen gaan zitten.
Leskern
3. Na deze oefeningen zet je de groep in hoefijzeropstelling.
4. Instructie alleen WAT: *Je krijgt straks een WAT-kaartje daar staat iets typisch Nederlands op. Het publiek moet het dus kunnen raden WAT jullie aan het doen zijn. Jullie verhaal bestaat uit drie stappen (pak het stappenplan erbij): in stap 1 is alles helemaal okee, in stap 2 ontstaat er paniek en in stap 3 loopt alles goed af.*
Instructie alleen WAAR: *Je krijgt straks een WAAR-kaartje daar staat een typisch Nederlandse plek op. Het publiek moet kunnen raden WAAR jullie zijn. Jullie verhaal bestaat uit drie stappen (pak het stappenplan erbij): in stap 1 is alles helemaal okee, in stap 2 ontstaat er paniek en in stap 3 loopt alles goed af.*
Instructie WAT en WAAR: *Je krijgt straks een/twee kaartjes WAT/WAAR. Deze moeten te herkennen zijn, het publiek moeten ze dus kunnen raden. Jullie verhaal bestaat uit drie stappen. In stap 1 spelen jullie alleen de WAAR (de plek), in stap 2 komt daar de WAT bij maar breekt er paniek uit, in stap 3 loopt alles goed af.*
Maak maximaal 5 werkgroepen. Het gaat er niet om dat bijvoorbeeld 'fietsen' als typisch/exclusief Nederlands wordt benoemd maar wel de plek die het in ons land inneemt als specifiek wordt beschouwd.
Opgelet: in groep 3/4 maken ze vaak niet zelfstandig de overstap van de ene naar de andere verhaalstap. Sidecoach ze daar bij. Bijvoorbeeld: 'Goed zo, prima bezig. Ga nu naar stap 2, hoe ontstaat er paniek? Zet 'm op.'
5. Deel de opdrachten uit (zie bijlage) en bespreek kort de aandachtspunten.
6. Laat ze ongeveer 8 minuten oefenen.

Uitvoeren en evalueren

1. De leerlingen spelen hun opdracht voor de klas uit. Laat na iedere presentatie applaudisseren.
2. Bespreek iedere presentatie direct na de uitvoering. Vragen die je kunt stellen:
  - ◆ Heb je het goed kunnen volgen, welke traditie en/of welk gebruik staat hier centraal?
  - ◆ Kun je een helder gebaar noemen uit deze presentatie? Wat betekent het?
Is er een moment in de presentatie dat een groter gebaar had kunnen gebruiken? Over welk moment heb je het precies?
  - ◆ Welk moment vond jij sterk gemimed? Leg eens uit.
  - ◆ Hoeveel ideeën heb je (met je duo) bedacht?
Welke idee is uniek?
Welke idee spreekt je het meeste aan en waarom?

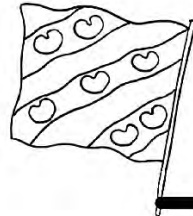
Spelen met lesfases en lesdoel

- De lesbeschrijving is een richtlijn, geen keurslijf. Voel je vrij de vormdoelen naar eigen inzicht aan te passen.
- Is het doel van een bouwsteen al bekend, dan is een korte mondelinge herhaling voldoende.
- Is het aantal leerdoelen te groot? Beperk dan het aantal vormdoelen (pictogrammen).

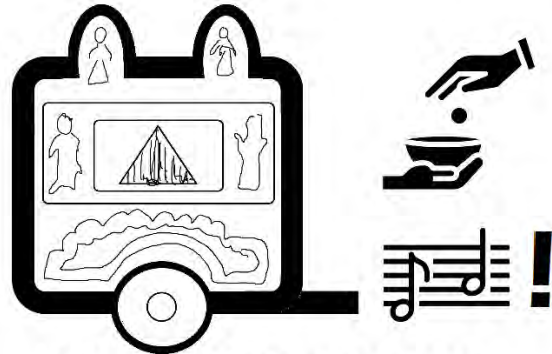
WAAR: bij de wandelvierdaagse Nijmegen

WAAR: bij de Elfstedentocht

WAAR: bij het homohuwelijk

WAAR: bij het draaiorgel

WAAR: bij de nieuwjaarsduik

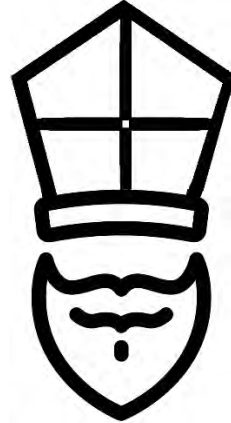

WAAR: 4-5 mei viering

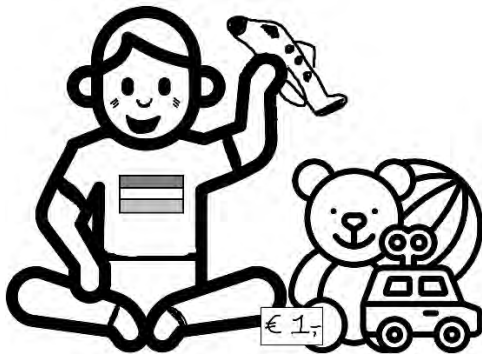

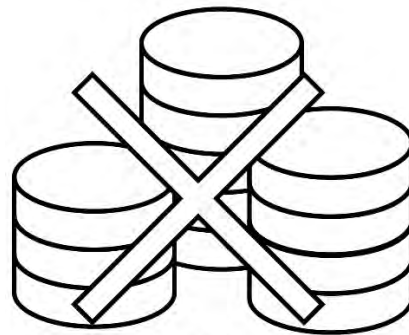
WAAR: bij de molen

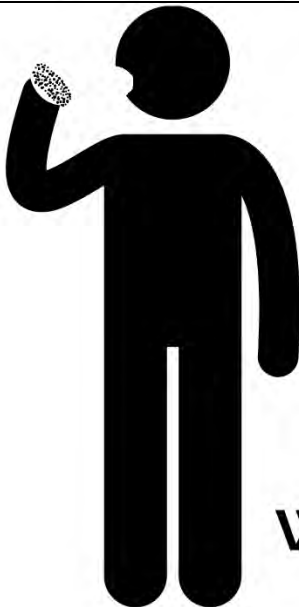
WAAR: bij het Sinterklaasfeest

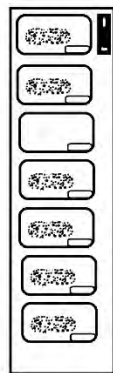
WAAR: Koningsdag

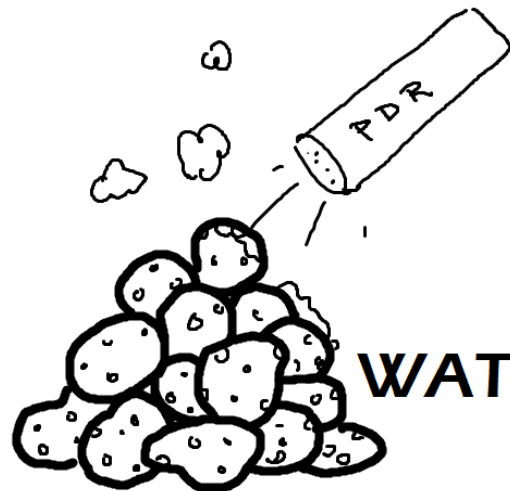
WAT: zuinig zijn

WAT:

eten
snacks uit de muur

WAT:

oliebollen maken
en eten

WAT: koekhappen

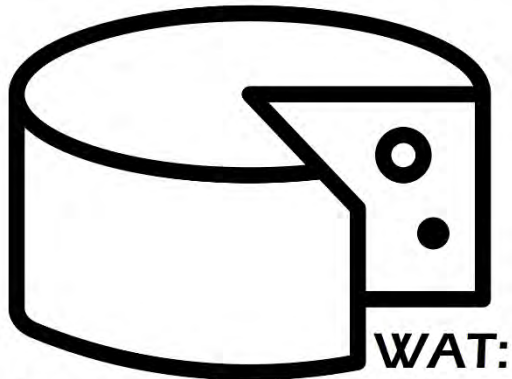

WAT:
haring eten met je
handen (haring happen)

WAT: stamp
pot
maken en eten

WAT: fietsen

WAT:
kaas maken en kaas
eten

WAT:
Fierljeppen